

از انتخابات ریاست جمهوری ایران تا انتخابات ریاست جمهوری آذربایجان

انتخابات ریاست جمهوری ایران در حالی در روز جمعه 24 خرداد ماه برگزار شد که حدود پنج ماه بعد شاهد برگزاری انتخابات ریاست جمهوری در کشور همسایه؛ جمهوری آذربایجان نیز خواهیم بود

g/سرویس آذربایجان

خبرگزاری آران / سرویس آذربایجان

با نگاهی اجمالی به قانون اساسی جمهوری آذربایجان به اهمیت انتخابات ریاست جمهوری در آذربایجان پی خواهیم برد. به موجب اصل هشتم قانون اساسی جمهوری آذربایجان؛ رئیس جمهور در راس دولت و حکومت است که مسئولیت سیاست داخلی و خارجی؛ اتحاد مردم کشور؛ تضمین استقلال، تمامیت ارضی، اطمینان از استقلال قضات را برعهده دارد. همچنین مطابق اصل نهم قانون اساسی فرماندهی اصلی نیروهای نظامی بر عهده ریاست جمهوری است. علاوه بر این طبق اصل 109 قانون صدر الاشاره امری مانند پیشنهاد انتخابات به مجلس ملی، ارائه بودجه کشور به مجلس ملی، انتخاب نخست وزیر (با تأیید پارلمان)، تعیین اعضای کابینه دولت، تعیین قضات دیوان قانون اساسی، دیوان عالی و دیوان اقتصاد، تعیین فرمانده کل نیروهای مسلح، قرار دادهای و موافقت نامه های بین المللی، اعلان جنگ و صلح و... بر عهده رئیس جمهور است.

بر اساس قانون اساسی آذربایجان رئیس جمهوری این کشور از طریق انتخابات آزاد، مستقل و رأی محرمانه واجدان شرایط رأی دادن به مدت پنج سال برگزیده می شود و باید آرای بیش از نصف واجدان شرایط را کسب کند و چنانچه این حدنصاب در دور اول انتخابات حاصل نشود، دور دوم انتخابات در روز تعطیلی آینده برگزار می شود. در دور دوم انتخابات ریاست جمهوری، فقط دو نامزد برخوردار از بیشترین آرای واجدان شرایط رأی دادن در دور اول، می توانند شرکت کنند طبق قانون انتخابات جمهوری آذربایجان، نتایج اولیه انتخابات ظرف پنج روز بعد از زمان برگزاری انتخابات، توسط کمیسیون مرکزی انتخابات بر مبنای نتایج ارایه شده از سوی حوزه های اخذ آراء، اعلام و همچنین در سایت اینترنتی این کمیسیون گنجانده می شود. بنا به ماده 102 قانون اساسی جمهوری آذربایجان، گزارش نتیجه نهایی انتخابات ریاست جمهوری ظرف 14 روز پس از برگزاری انتخابات، توسط دادگاه قانون اساسی این کشور اعلام می شود. مراسم تحلیف فرد انتخاب شده به ریاست جمهوری آذربایجان، ظرف سه روز پس از اعلام گزارش بالا، با حضور قضات دادگاه قانون اساسی برگزار می شود.

طبق ماده 100 قانون اساسی این کشور باید نامزدهای ریاست جمهوری باید دارای شرایط زیر باشند:

35-سال و بالاتر، سن و ده سال اقامت مستمر در داخل کشور داشته باشند.

– دارای تحصیلات حداقل لیسانس باشند.

– سابقه محکومیت به ارتکاب جرایم سنگین و همچنین تعهداتی در قبال دولت های دیگر و تابعیت دوگانه نداشته باشند.

وظایف و اختیارات فوق درکنار ساختارهای سیاسی و اجتماعی جمهوری آذربایجان سبب شده است که انتخابات ریاست جمهوری در آذربایجان به حساسترین انتخابات این کشور تبدیل شود و در این میان گرچه شرایط شکلی انتخابات ریاست جمهوری آذربایجان بی تفاوت با انتخابات ریاست جمهوری ایران نیست اما در عمل شاهد تفاوتهای فاحشی در این خصوص هستیم. انتخابات ایران با مشارکت بیش از 72 درصدی مردم و انتخاب کاندیدایی که احتمال معرفی وی به عنوان رئیس جمهور چهار سال آینده ایران با تردیدهای جدی از سوی برخی کشورها و رسانه های غربی مواجه بود به مثابه نمایش دموکراسی واقعی در جمهوری اسلامی ایران می باشد و این در حالی است که بسیاری از کشورها که ادعای دموکراسی دارند با چالشهای جدی در این خصوص مواجه هستند.

بر خلاف مردم ایران که از ماه ها و حتی یک سال قبل از انتخابات ریاست جمهوری پیگیر آن بودند؛ در ادوار مختلف انتخابات ریاست جمهوری آذربایجان شاهد چنین جنب و جوش مردمی در این کشور نیستیم و شاید این موضوع به عدم اعتماد مردم به سیستم انتخابات مربوط باشد، با این توضیح که مردم نتیجه انتخابات را از قبل می دانند و بی جهت خود را به آب و آتش نمی زنند. شاید اگر حاکمیت آذربایجان؛ حدود دو سال قبل دست به تغییرات قانون اساسی که ممنوعیت حضور سه باره آقای الهام علی اف در کاخ ریاست جمهوری را از میان برداشت، نمی زد امروز شاهد تکاپوی انتخاباتی در بین مردم آذربایجان نیز بودیم ولی مردم به نیکی می دانند دولتی که حدود دو سال قبل به منظور تداوم حکومت خود قانون اساسی را تغییر داد به این زودی ها دست از حکومت بر نمی دارد و برگزاری انتخابات صرفا نمایش صوری دموکراسی در این کشور است.

انتخابات ریاست جمهوری ایران که شاهد وجود چندین نوع گرایش مختلف و بعضا متضاد بود، در حالی برگزار شد که مردم تا زمان اعلام نتایج انتخابات؛ از نفر پیروز انتخابات اطلاعی نداشتند، چرا که کاندیداهای مختلف با برخورداری از تبلیغات رایگان صدا و سیما هر کدام توانسته بودند نظرات خود را به مردم منعکس کنند و کسی به طور قطعی نمی دانست برنامه کدام کاندیدا مورد اقبال قرار خواهد گرفت، لیکن در جمهوری آذربایجان حضور کاندیداهای مخالف حاکمیت آذربایجان با محدودیتهای فراوانی رو به رو ست و علاوه بر آن نیز کاندیداهای ثبت نام کننده از امکان های برابر تبلیغاتی با نماینده حزب حاکم برخوردار نیستند و از همین روست که علیرغم وجود احزاب متعدد و تشکیل گروه های مانند اجتماعی پالاتا و نیز شورای ملی آذربایجان که توسط مخالفین الهام علی اف شکل گرفته است، لیکن هیچ کارشناس سیاسی در حتمی بودن پیروزی آقای الهام کمترین تردیدی ندارد.

با اینکه اکثریت قریب به اتفاق مردم آذربایجان را شیعیان تشکیل می دهند، لیکن از سوی دولت آذربایجان هیچ گونه آزادی عمل برای شرکت فعال گروه های دینی در عرصه انتخابات داده نشده و علاوه بر آن محدودیت های فراوانی پیش روی افراد و گروه های اسلامی قرار داده می شود.

اصل 56 قانون اساسی آذربایجان در مقام محدود کردن دین و فعالیت های دینی؛ برای شرکت روحانیون و یا به تعبیر رایج در جمهوری آذربایجان خادمان دین، در انتخابات به عنوان نامزد مانع ایجاد کرده است. بند 3 این ماده تصریح می کند: «حق نامزدی خادمان دین و... در انتخابات طبق قانون می تواند محدود شود».

ممنوعیت حضور روحانیون و فعالان دینی در انتخابات به ویژه انتخابات ریاست جمهوری در شرایطی است که شیعیان جمهوری آذربایجان در اقدامی نمادین تا کنون بیش از 120 هزار امضاء در حمایت از کاندیداتوری رئیس محبوس حزب اسلام جمع آوری نموده اند.

بی شک مردم مسلمان جمهوری آذربایجان که بواسطه حساسیت رسانه های آذری به انتخابات ایران در جریان کیفیت برگزاری انتخابات ریاست جمهوری ایران قرار گرفته اند خود بهتر از هرکسی به مقایسه سیستم انتخاباتی ایران و آذربایجان خواهند پرداخت.